

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS
INCIDENSEK

Éves jelentés
2015

BRÜSSZEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	3
Vezetői összefoglaló	5
Gyűlöletcselekmények esetszáma	7
Gyűlöletcselekmények kategóriák szerinti felosztása	9
A Tett és Védelem Alapítvány jogi eljárásai	10
A Tett és Védelem Alapítvány 2015-ben indított jogi eljárásai	12
Antiszemita előítéletesség a mai magyar társadalomban	14
Az antiszemitizmus mértéke	14
Antiszemitizmus és idegenellenesség	16
Zsidóellenesség és politikai érdeklődés	16
A múlt lezáratlansága és a jelen problémái	17
Példaértékű ítélet egy holokausztagadó ügyében	19
Kapcsolat és támogatás	20
Impresszum	22

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Tett és Védelem Alapítvány és kutató intézete, a Brüsszel Intézet az antiszemitizmus elleni küzdelem új alternatívájaként a téma tudományos kutatásával, a jelenségek monitorozásával és az ellene való fellépés keretében a tudatlanság és ismerethiány leküzdésével foglalkozik. Az Intézet 2013 óta havonta és évente ad ki jelentést a beazonosított antiszemita incidensekről. A jelentésekben kétféle cselekmény szerepel: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlöletmotiválta incidensekkel, amelyeket az EBESZ (OSCE) a következőképp definiál:

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál
- gyűlöletmotiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A havi jelentések adatait összegezve éves jelentésünkben az eseteket incidenstípusok szerint mutatjuk be, valamint a jogi ügyeket ismertetjük. A havi és éves jelentéseinkben is bemutatott – nemzetközi standardokon nyugvó – módszertanunk alapján olyan cselekedeteket, eseményeket, atrocitásokat, megnyilvánulásokat kategorizálunk gyűlöletcselekményként, amelyek zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen

irányulnak, és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom. Ennek hét fajtája az emberölés, a súlyos fizikai erőszak, a támadás, a rongálás, a fenyegetés, a gyűlöletbeszéd és a diszkrimináció. Ezek közül egyértelműen a gyűlöletbeszéd száma a legmagasabb 2013 óta, emellett rongálást, a támadást és fenyegetést jegyeztünk fel, a többi megnyilvánulási formára nem volt példa.

A Tett és Védelem Alapítvány a 2013 óta évente átfogó felmérést készít a magyar társadalom zsidósághoz való viszonyáról. A 2015 novemberében, immár harmadik alkalommal elvégzett kérdőíves kutatás alapján megállapítható, hogy az elmúlt évben valamelyest nőtt az antiszemita érületeket magukénak vallók számaránya hazánkban. A vizsgálat eredményeinek rövid összefoglalójából kitűnik, hogy a lakosság mintegy harmada kisebb-nagyobb mértékben osztozik a leggyakoribb antiszemita vélekedésekben. A felmérés során egy, a 18 éves és idősebb népességet reprezentáló 1200 fős minta személyes megkeresésével a zsidósággal kapcsolatos véleményeket, képzeteket, az antiszemita előítéletek gyakoriságát és erősségét, valamint az antiszemitizmus percepcióját és a zsidósággal kapcsolatos asszociációkat vizsgálták. A mérési eljárás a Kovács András szociológus által kidolgozott koncepcióra épült, és a vizsgálatot végzők az általa 1995 óta több ízben is alkalmazott kérdőívek kiegészített, aktualizált és bővített verzióit használták a kérdésfelvétel alkalmával. Ezzel lehetővé vált az adatok időbeli változásainak az összehasonlítása.

Jelentésünkben ismertetünk egy befejeződött paradigmaticusnak nevezhető jogi folyamatot is, amelyben a TEV feljelentése nyomán holokauszt tagadásért jogerősen elítélte a bíróság V.Z.-né elkövetőt.

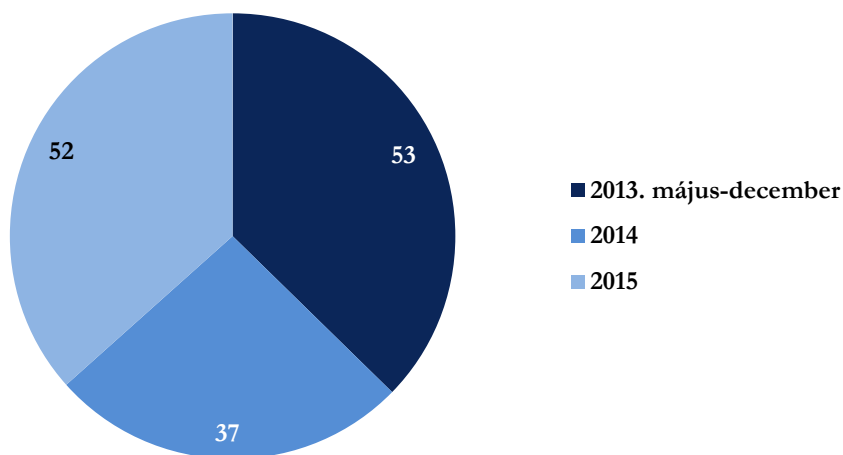
GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK ESETSZÁMA

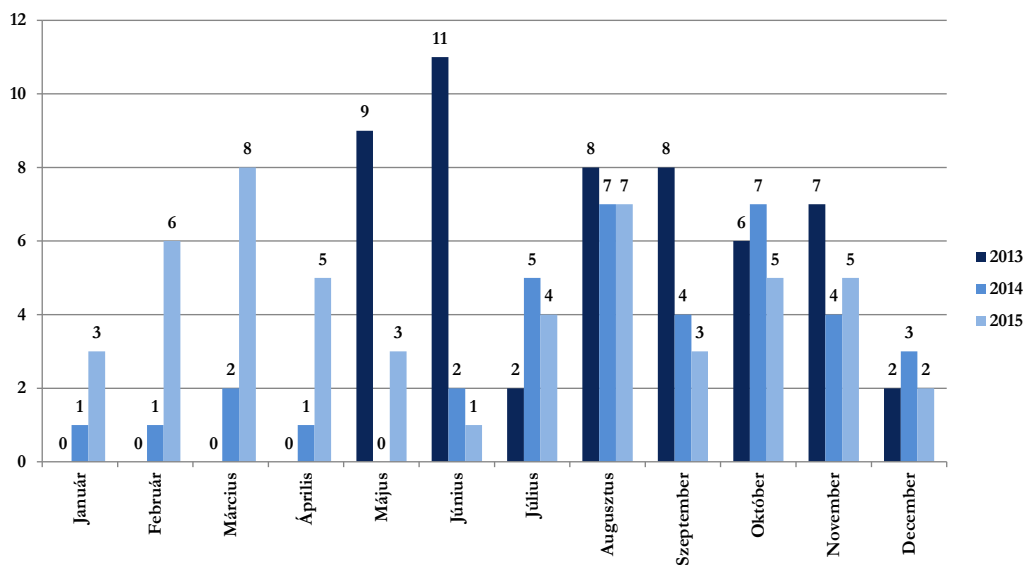
2015. január és december között a Tett és Védelem Alapítvány (TEV) monitoring tevékenysége során összesen 52 antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított. Az esetszám szinte megegyezik a 2013 májusa és decembere között észlelt adatokkal,

de jóval magasabb a 2014. évi 37 esetszámnál: 2013-hoz képest tehát egy hónapra kevesebb, 2014-hez képest viszont összességében több gyűlöletcselekményt azonosítottunk.

1. ábra *Antiszemita gyűlöletcselekmények 2013. május-2015. december között éves bontásban (esetszám)*

2. ábra *Antiszemita gyűlöletcselekmények 2013. május-2015. december között havi bontásban (esetszám)*

Az esetszámok havi hullámváltozása az elmúlt két és fél év tendenciái alapján nagyfokú véletlenszerűséget mutatnak: noha decemberben és januárban kevésbé voltak gyakoriak a gyűlölet-bűncselekmények, a politikai „uborkaszegzonnak” számító augusztusban

viszont igen magas értékeket tapasztaltunk. A 2014-es országgyűlési választási kampányban kevés esetet regisztrálhattunk, de utána az önkormányzati választás előtti időszakban már jóval többet.

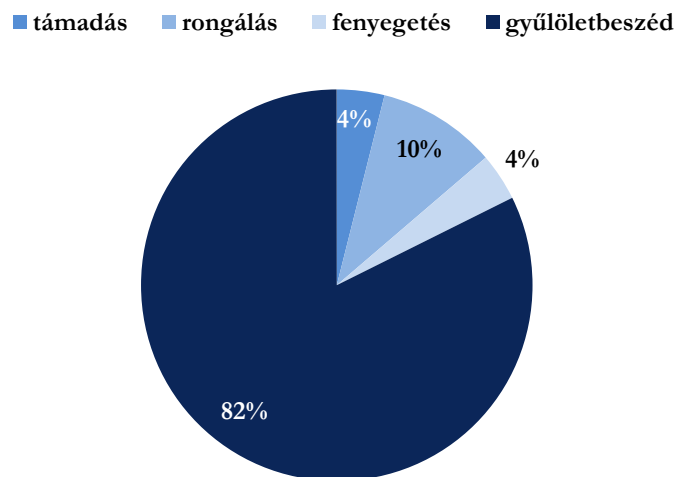
GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK KATEGÓRIÁK SZERINTI FELOSZTÁSA

A gyűlöletcselekmények típus szerinti felosztását vizsgálva mindhárom esztendőben a gyűlöletbeszéd típusú megnyilvánulások száma volt kiugróan a legmagasabb. A rongálás, a támadás és a fenyegetés 2013-ban ugyan magasabb volt, mint az azt követő két esztendőben, de minden évben annyira alacsony

volt, hogy ebből következtetések nem vonhatók le. A gyűlöletbeszéd esetszám 2015-ben mutatta a legmagasabb értéket, de itt is megfigyelhető 2014. év elejének hatása. Emberölés, súlyos fizikai erőszak és támadás az utóbbi három esztendőben nem fordult elő.

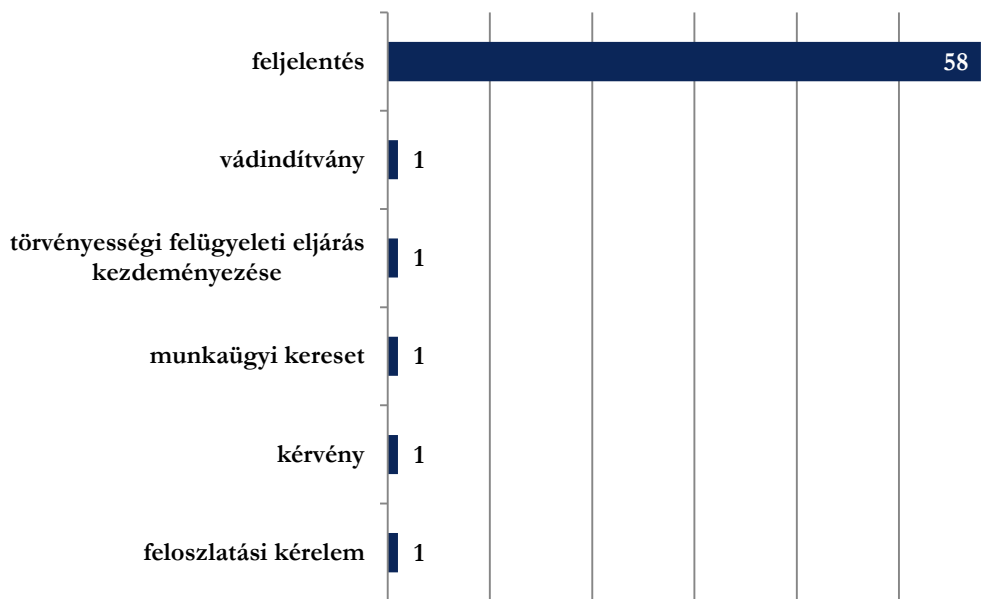
3. ábra 2015-ben történt gyűlöletcselekmények megoszlása (százalék)

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY JOGI ELJÁRÁSAI

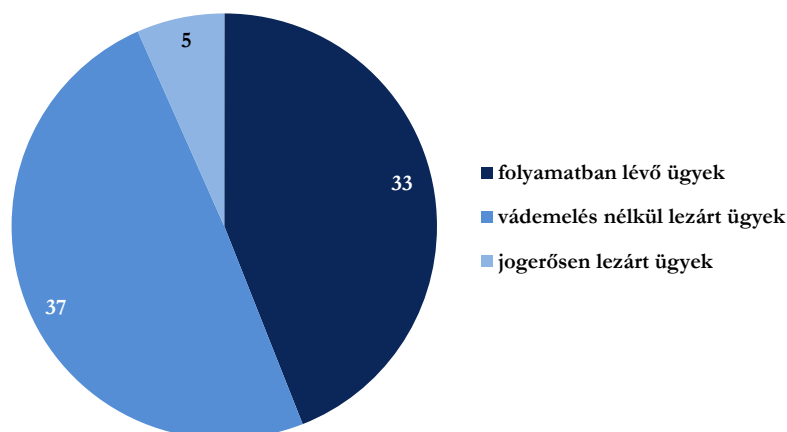
4. ábra Kezdeményezett jogi ügyek 2013. május – 2015 (esetszám)

Az Alapítvány, 2015 decemberéig (működésének két és fél éve) 63 esetben kezdeményezett jogi eljárást, melyeknek 90 százaléka feljelentés volt. 1-1 eset a következő kategóriákba tartozik: felosztatási kérelem, kérvény, munkaügyi kereset, törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezése és vádindítvány.

Alapítványunk 63 megindított eljárásában 75 tényállás került meghatározásra. Az eltérés oka, hogy bizonyos ügyekben több tényállás is fennállhat.

5. ábra Kezdeményezett jogi ügyek kimenetele 2013. május – 2015 (esetszám)

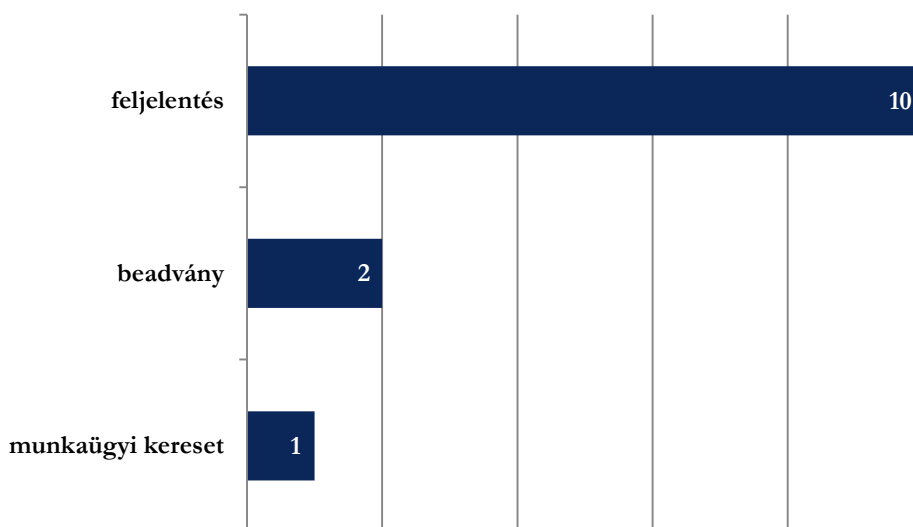
A jogi eljárások gyakran éveken át húzódnak, ezért az alapítvány által kezdeményezett eljárásokból 33 esetben még nem ért végéhez az eljárás. Ezek közül több esetben felfüggesztették az eljárást vagy elhalasztották a vádemelést, illetve Alapítványunk a továbbiakban nem szerzett tudomást az ügy kimeneteléről. 2015 végéig 5 esetben született jogerős döntés: 4 esetben bírói ítélettel, egy esetben peren kívüli megegyezéssel zárult az eljárás. A vádemelés nélkül lezárt ügyek

többségében a rendőrség nem tudta azonosítani az elkövetőt, kisebb hányadában bűncselekmény vagy bizonyítottság hiányában zárták le az eljárást. A feljelentések közel egyharmadában megalapozottság hiányában került a feljelentés elutasításra, továbbá 5 büntető eljárás került megszüntetésre, egy-egy esetben pedig a felozlatási kérelem, a szabálysértési eljárás került elutasításra, illetve a vádemelést utasították el.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY 2015-BEN INDÍTOTT JOGI ELJÁRÁSAI

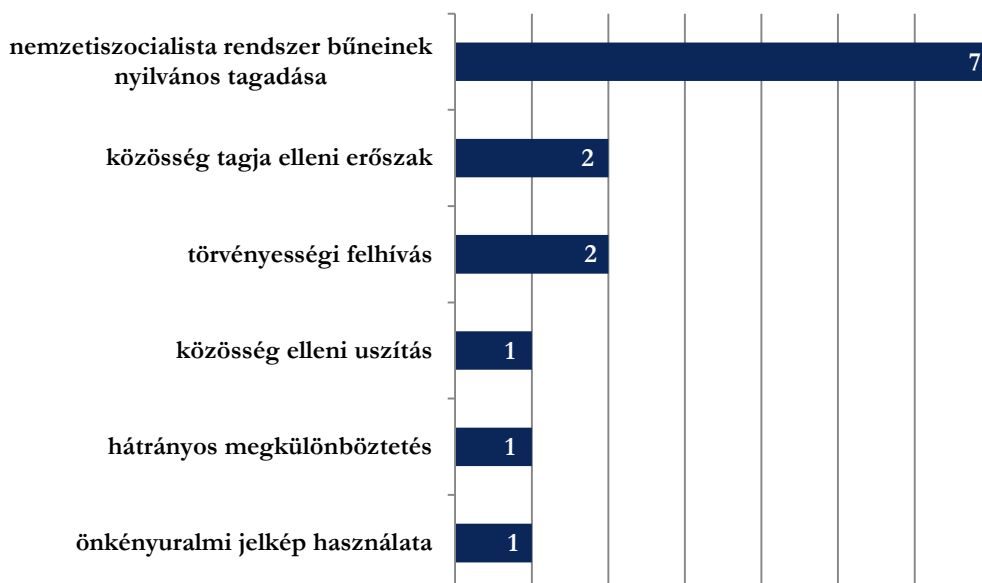
6. ábra *Beadott jogi ügyek 2015 (esetszám)*

A korábbi években tapasztaltakhoz hasonlóan 2015-ben is a feljelentések tették ki a megkezdett jogesetek többségét, 13 esetből 10 alkalommal.

Ezeket túl Alapítványunk két beadványt és egy munkaügyi keresetet nyújtott még be a hatóságokhoz.

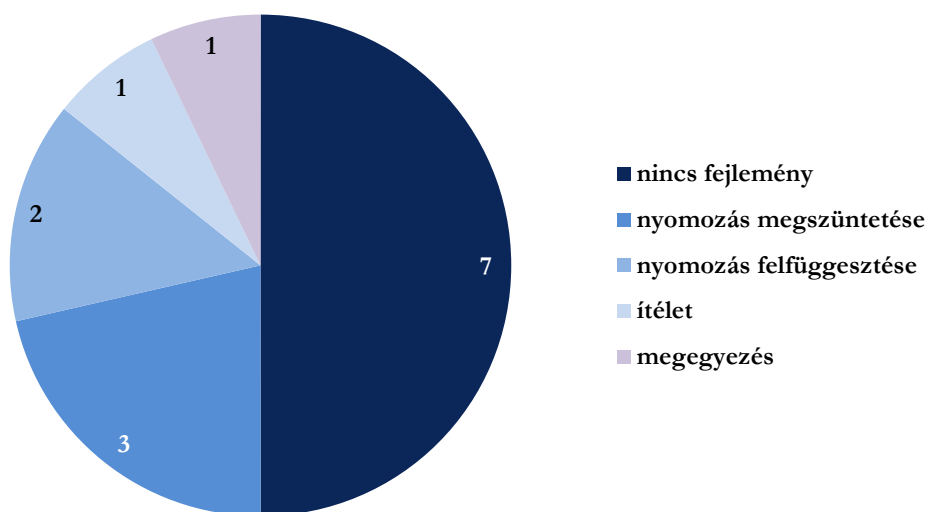
7. ábra *2015-ben beadott jogi ügyek tényállása (esetszám)*

A korábbi évek tapasztalataihoz hasonlóan 2015-ben is a feljelentésre került 14 ügy felénél a nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása volt a fő indíték. A közösség tagja elleni erőszak miatt két feljelentés született, és törvényességi felügyeleti

felhívást is két esetben tett Alapítványunk, 1-1 esetben önkényuralmi jelkép használata, hátrányos megkülönböztetés és közösség elleni uszítás miatt fordultunk a hatóságokhoz.

8. ábra 2015-ben indított jogi ügyek kimenetele (esetszám)

A 2015-ben indított 14 jogi eljárás esetében az ügyek felében még nem született döntés, 3 esetben a nyomozást megszüntették, 2 esetben

felfüggesztették, 1-1 esetben pedig jogerős ítélet született, vagy az eljárás a peren kívüli megegyezésével zárult.

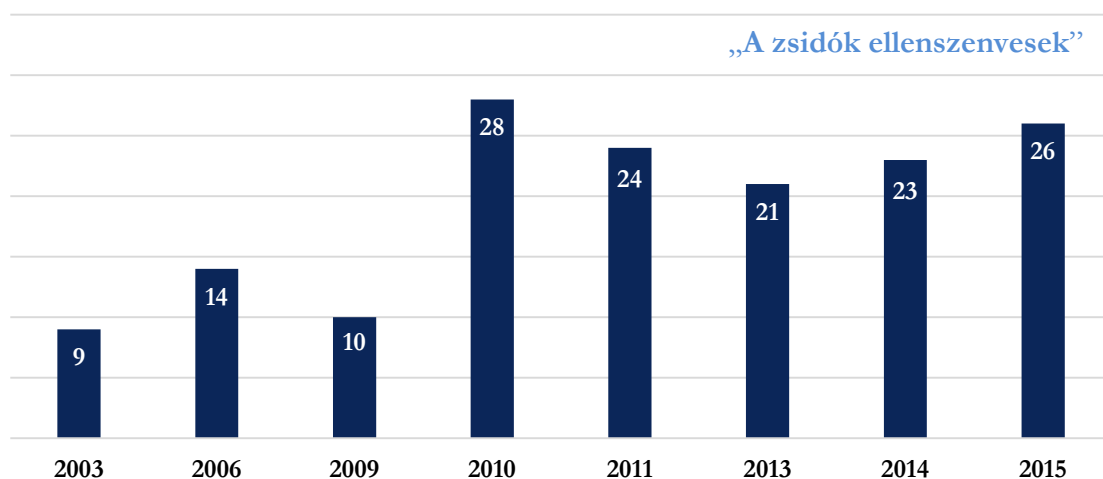
ANTISZEMITA ELŐÍTÉLETESSÉG A MAI MAGYAR TÁRSADALOMBAN

A felmérés során bebizonyosodott, hogy a válaszadók döntő többsége magától egyetlen, a zsidósághoz kapcsolódó, nagyobb közfigyelmet nyelő eseményt sem tud megemlíteni az elmúlt egy évből. Csupán a megkérdezettek 11 százaléka volt képes konkrét, a híradásokban is szereplő történet felidézni az utóbbi 12 hónapból. Ennek megfelelően nyugodtan kijelenthető,

hogy személyes érintettség hiányában a magyar választópolgárok érdeklődését nem keltik fel a zsidósággal kapcsolatos hírek, események. Ebből következően fontos megjegyezni, hogy a vizsgálat a megkérdezettek zsidósággal kapcsolatos attitűdjét igen, ám az általuk az egész kérdésnek tulajdonított jelentőséget már nem képes pontosan jelezni.

9. ábra *A zsidók érzelmi elutasítása, 2003-2015 (az egyetértők aránya, százalék)*

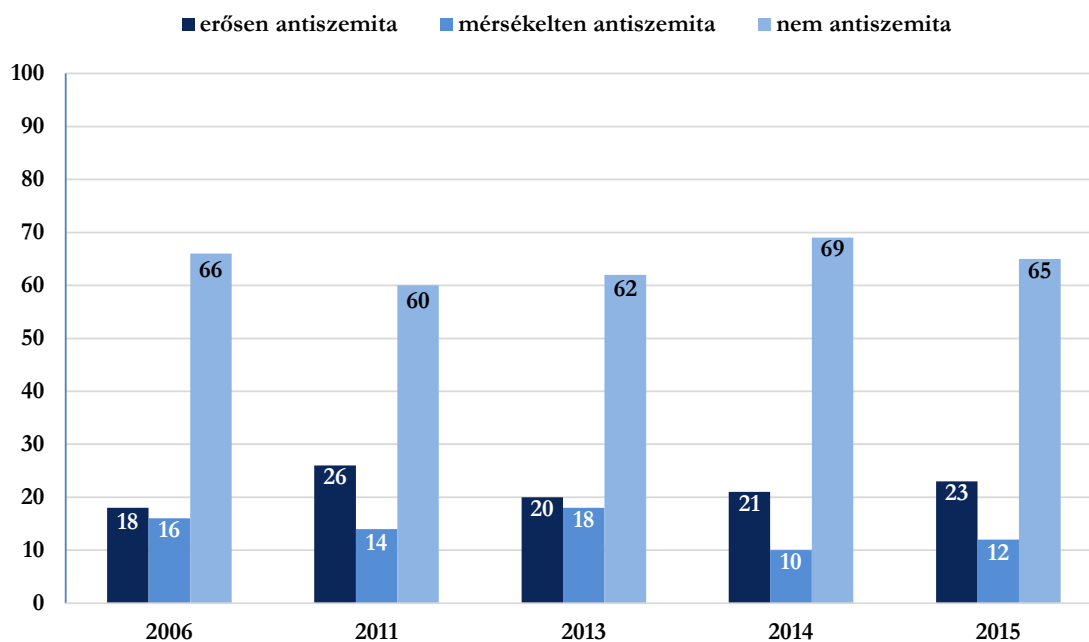

Az antiszemitizmus mértéke

A kutatás során a zsidókkal kapcsolatos beállítódás két, egymástól külön kezelhető dimenzióját vizsgáltuk: a zsidósággal összefüggő képzetek, tévhitek és összeesküvés-elméletek irányában

tanúsított fogékonyság alapján kognitív, az általános érzelmi elutasítás, társadalmi távolságtartás mértékét szemlélve pedig affektív antiszemitizmust különböztettünk meg.

10. ábra Az antiszemita aránya a magyar társadalomban, 2006-2015 (százalék)

A kognitív antiszemitizmust vizsgálva azt találtuk, hogy ez kis mértékben ugyan, mégis kimutathatóan nőtt az elmúlt 3 év során Magyarországon. Míg az erősen antiszemita kategóriába 2013 során a lakosság 11, 2014-ben 13, a tavalyi évben pedig már 14 százaléka tartozott. Ugyanígy, a mérsékelt antiszemita aránya a 2013-as 22 százalékról egy évvel később 21 százalékra lecsökkent értékről tavaly visszakúszott a 2013-ban mért 22 százalékos eredményre.

Az affektív antiszemitizmus vizsgálata során érdemes a zsidókkal kapcsolatos attitűd alakulását tágabb történelmi kontextusba helyezve értelmezni. Az elmúlt 12 évben a „zsidók ellenszenvesek” megállapítással egyetértők 9 százalékos aránya mára 26 százalékra emelkedett. Legalább ilyen fontos, hogy a növekedés nem egyenletesen következett be, hanem a 2010-es évhez kapcsolódik egy robbanásszerű változás: ekkor a zsidók érzelmi elutasítása az egy évvel korábbi 10 százalékos

értékről hirtelen 28 százalékra ugrott fel. Ez, a Jobbiknak a 2010-es országgyűlési választáson elért eredményéhez gyaníthatóan erősen kapcsolódó fordulat a zsidókkal szembeni ellenszenv kifejezésének növekvő legitimációjával lehet összefüggésben. A választás évében mért különösen magas értéket követő csökkenő tendencia 2013-ban fordult meg ismét: az akkori 21 százalékról 2 év alatt újra 26 százalékra kúszott fel.

A zsidókkal szembeni kétféle megközelítési mód eredményeit összevetve kijelenthető, hogy a zsidóellenesség a társadalom nagyjából egyharmadára jellemző. Az mérsékelt antiszemita aránya a 2013-ban mért 20 százalékról 2015-re 23 százalékra nőtt. Az erősen antiszemita népesség aránya 2014-re az előző évihez képest 18 százalékról 10 százalékra csökkent ugyan, de 2015-ben ismét 12 százalékot ért el.

Antiszemitizmus és idegenellenesség

Hozzá kell tenni azonban, hogy a zsidók negatív megítélése Magyarországon számos további etnikum fokozottabb elutasításával összehasonlítva nem számít kiemelkedőnek. Az elmúlt év meghatározó világpolitikai eseményeinek a hazai közéletet is erősen befolyásoló eredményeként Magyarországon is megjelenő migránstömegek a most elvégzett kutatás megállapításai szerint magasan az ellenszenv-index élén végeztek. A rendkívüli mértékben eluralkodó migránsellenességet jól érzékelteti, hogy az Európába nagy tömegben érkezőkkel leginkább összefüggésbe hozott két kisebbség, az arabok és a néger megítélése egyetlen év leforgása alatt jelentős változáson ment keresztül, és az elmúlt 10 év mélypontjára zuhant. A vizsgálat eredményeinek értelmezésekor meg kell jegyezni továbbá azt is, hogy az idegenellenesség, a

„*mássággal*” szembeni intolerancia európai összehasonlításban is igen magas Magyarországon: még a legszimpatikusabbnak ítélt csoportoktól is elzárkózna a társadalom egyharmada-egyötöde.

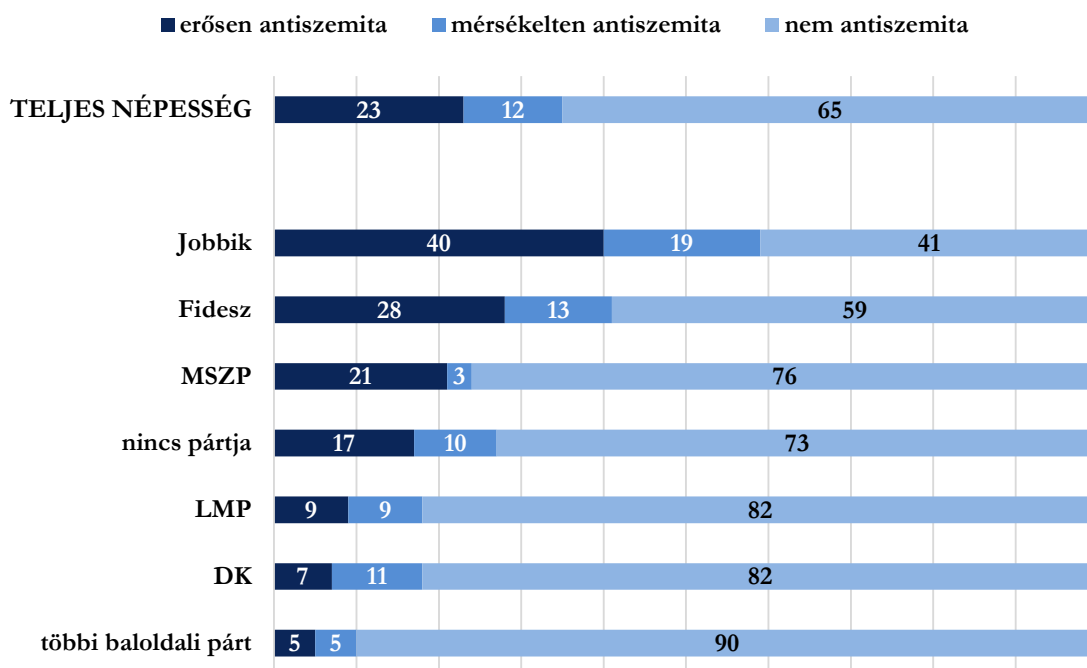
Az előítéletesség és a demográfiai, gazdasági és társadalmi státus összevetése során kiderült, hogy az antiszemitizmus és a társadalmi háttér között csupán gyenge kapcsolat érzékelhető: a zsidóellenesség valamennyi társadalmi csoportra hasonló mértékben jellemző, nagy eltéréseknek nem sikerült a nyomára akadni. Az eredmények megerősítették továbbá azt is, hogy a zsidókkal szembeni ellenérzések összefüggésben állnak olyan, a zsidósághoz közvetlenül nem kapcsolódó világnézeti beállítódásokkal, mint a nacionalizmus, a xenofóbia, a rendpártiság és bizonyos társadalmi normákba, szabályokba vetett feltétlen bizalom.

Zsidóellenesség és politikai érdeklődés

Az antiszemitizmus és a politikai preferenciák összefüggéseinek vizsgálata alapján úgy tűnik, hogy a zsidóellenes vélekedésekben könnyebben és nagyobb gyakorisággal osztozók közelebb esnek a politikai spektrum jobb oldalához, azon belül is a radikális pólushoz, azonban a konzervatívhoz csak minimálisan kapcsolódnak. Ugyanakkor a baloldaliak, a liberálisok és mérsékelték között is jelentős az antiszemita kijelentésekkel egyetértők aránya. Valószínűnek tűnik egyébként, hogy a zsidóellenes választók némiképp hangosabbak,

ezért a közvélemény az arányukat hajlamos lehet a valóságoshoz képest túlbecsülni. A zsidóellenességre különösen hajlamosakat legnagyobb mértékben magához vonzó Jobbik választóinak 40 százaléka erősen, 19 százaléka mérsékeltén antiszemita, ugyanez az aránypár a Fidesz szavazói körében 28-13, az MSZP támogatói esetében 21-3, az LMP választói körében 9-9, a DK esetén 7-11 százalék, míg a többi baloldali pártra az 5-5 százalékos érték a jellemző.

11. ábra Antiszemitizmus és pártválasztás (százalék)

A múlt lezáratlansága és a jelen problémái

A kutatás további érdekes felismerése, hogy 2014-hez viszonyítva az egykori zsidóüldözések tárgyalását többen tartanak napirenden, míg a holokausztagadásra való fogékonyágban negatív elmozdulás tapasztalható. Ez utóbbi egyébként 2006-hoz képest jóval gyakoribbá vált. Ugyanakkor a kutatás legaggasztóbb és egyben leginkább cselekvésre ösztönző adatsorát is a holokauszthoz való össztársadalmi viszony az azt övező tanácstalanság problematikája szolgáltatta: 2006 és 2015 viszonyában megkétszereződött, 9-ről 19 százalékra emelkedett azon válaszadók aránya, aki az auschwitzi rémtetteket a zsidók kitalációjaként értékelték.

Ugyancsak tanulságos eredményre vezetett az Izrael államával összefüggésben feltett kérdésekre érkező válaszok kiértékelése. Mindamelllett, hogy az interjúalanyok jó része bizonytalannak

mutakozott ebben a kérdéskörben, valamint érezhetően nem mozog otthonosan a zsidó államot érintő témák között, mindössze 4 százaléknyi olyan válaszadó akadt, aki Izraelre nézve kifejezetten elítélő megjegyzéssel válaszolt. Feltehetően a migránshullám következményeként a magyar közvélemény egy év alatt érzékelhetően megértőbb lett Izraellel szemben (a tavalyi 22 helyett már 25 százalék gondolja jogosnak a zsidó állam önvédelmi harcát). Ezzel összefüggésben szembeötlő, hogy még a jobbikosok körében is háromszor annyian gondolják úgy, hogy a zsidó vallás közelebb áll az európai értékekhez, mint az iszlám.

Végezetül, megállapítható, hogy a zsidó ismerősök megléte szignifikánsan csökkenti az antiszemitizmus megnyilvánulásának a valószínűségét. Ez nem jelenti azt ugyanakkor, hogy konszenzus övezné annak a megítélését, egyáltalán

mi számít antiszemitizmusnak. A megkérdezettek többsége a privát szférájában még nem találkozott zsidóellenességgel. Az antiszemitizmus erősségéről

kialakuló percepciót ezért feltehetően a politikai szféra és a média határozza meg elsősorban, semmint az egyes emberek saját tapasztalatai.

PÉLDAÉRTÉKŰ ÍTÉLET EGY HOLOKAUSZTTAGADÓ ÜGYÉBEN

Esettanulmányunkban egy olyan ügyet mutatunk be, amelyben – a TEV feljelentése következtében – jogerősen elmarasztalt valakit a bíróság holokauszt tagadásért. Álláspontunk szerint a Szegedi Járásbíróság gyakorlata példaértékű lehet: kötelezték az elkövetőt, hogy látogasson el a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontba.

2014. november 21-én egy magánszemély holokauszttagadó megjegyzést fűzött az origo.hu-n, »*Budapesten vezekelt a tömeggyilkos unokája*« címmel megjelent cikk ismertetővel ellátott Facebook hivatkozásához. A cikk Rainer Höss – az auschwitz haláltábor parancsnokának, Rudolf Höss unokájának – magyarországi látogatásáról szól.

V.Z. nevű Facebook felhasználói fiókkal rendelkező személy 2014. november 21-én a következő hozzászólást fűzte a cikkhez: »*Hagyjuk már ezt a holokamut, s különben is ha igaz is, mi köze a férfinak nagypapja tetteihez ??? [...]*« (szöveghű idézet). A felhasználó az előbbi mondatával megvalósította a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadását, mivel használta a »*holokamu*« szót, és mindezt nagy nyilvánosság előtt tette.

2014. december 3-án a TEV feljelentést tett a Szegedi Rendőrkapitányságon nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt.

A Csongrád Megyei Főügyészség szóvivője, Szanka Ferenc 2015. április 10-én az MTI-vel közölte, hogy gyorsított eljárásban dönt a Szegedi Járásbíróság a fentebb ismertetett ügyben. A

vádirat szerint a hozzászólás kétségbe vonta a holokauszt megtörténtét, illetőleg hazugságként állította be azt. A vádlott hozzászólásával, az erre irányuló kifejezés használatával, valamint az ezt alátámasztó szófordulatok használatával nagy nyilvánosság előtt a nemzetiszocialista rendszer által elkövetett népirtást hazugságként állította be, annak megtörténtét kétségbe vonta.

2015. április 16-án a Szegedi Járásbíróság jogerősen elmarasztalta a 61 éves szegedi elkövetőt. A bíróság a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása büntetében mondta ki bűnösnek, és ezért másfél évre elrendelte a nő próbára bocsátását és pártfogói felügyeletét. A bíróság különös magatartási szabályként előírta a vádlottnak, hogy látogasson el Budapesten a Páva utcai Holokauszt Emlékközpontba. Kemenes Krisztián bíró az ítélet indoklása során kifejtette, nem lehetett kérdéses a vádlott bűnösségének megállapítása. Az enyhítő körülményekre – különösen a vádlott beismerésére és bocsánatkérésére – tekintettel azonban nem látta szükségesnek súlyosabb büntetés kiszabását.

Az elkövető 2015. július 29-én látogatott el az Emlékközpontba, ahová a TEV munkatársa kísérte el. A tárlatvezetés után a hölgy elmondta, hogy a látogatás megrázó hatást tett rá, és azt is, hogy felfoghatatlan számára, hogy képes ilyesmire az emberiség. Az alapítvány elsősorban oktatással és ismeretterjesztéssel szeretne küzdeni az antiszemitizmus ellen, ugyanakkor a holokauszttagadás nem lehet alternatívája a valóságnak.

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT
(+36 1) 51 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján:
www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán:
[www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-
alapitvany](http://www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany)

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak

akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1052 Budapest, Semmelweis utca 19.

Tel: +36 1 267 57 54

+36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

Impresszum

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán *ügyvezető igazgató*

Szerző: Dr. Róna Dániel, *politológus, a Corvinus Egyetem oktatója*

Szerkesztők: Burka Viktória *kutató,*
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf *ügyvéd,*
a Tett és Védelem Alapítvány és Brüsszel Intézet jogi képviselője
Majoros Kata, *kommunikációs tanácsadó*
Minkó Melinda *kutató,*
a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője
Pásztor Tibor, *kutató,*
a Tett és Védelem Alapítvány monitoring vezetője
Dr. Szegő Krisztina *kutató*

Támogatás: Bodnár Dániel *filozófus,*
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch *igazgató, ADL*

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak, a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2016 Budapest

Tett és Védelem Alapítvány

1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

+36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu